

**การประเมินผลหลักสูตร สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา
ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์**
**An Evaluation of The Industrial Technology Education Curriculum
in The Department of Education Vocational and Social
Development, Faculty of Education**

ดร.ไชยยันต์ ถาวระวรรณ*

ดร.เมธี ธรรมวัฒนา*

ดร.มานพ แจ่มกระจ่าง**

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อประเมินหลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ ให้มีความครอบคลุมของหลักสูตร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชีพปี กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย อาจารย์จำนวน 6 คน ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 69 คน นิสิต จำนวน 52 คน และผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้น 155 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามด้วยมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. การประเมินด้านบริบท พบว่าในด้านวัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาหลักสูตร โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก
2. การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่าในด้านความพร้อมของอาจารย์ ความพร้อมของนิสิต ความพร้อมของสื่อการเรียนการสอน และความพร้อมของอาคารสถานที่ โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความพร้อมของอาจารย์ตามความคิดเห็นของกลุ่มอาจารย์มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
3. การประเมินด้านกระบวนการ พบว่าในด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการวัดผลและประเมินผลรายวิชา โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากและมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของกลุ่มอาจารย์มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4. การประเมินด้านผลผลิต พบว่าในด้านคุณลักษณะของนิสิต โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก
5. การประเมินคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก

คำสำคัญ : การประเมินผล/ หลักสูตร

*อาจารย์ประจำภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**รองศาสตราจารย์ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

This research aimed to evaluate Industrial Technology Education Curriculum of The Department of Education Vocational and Social Development; Faculty of Education by using CIPP Model. Evaluation method evaluated 4 aspects of evaluation : context, input, process and product. The 155 samples comprised of 6 instructors, 69 graduates, 52 students and 28 administrators and employers. The instrument used for gathering data was a five rating questionnaire. The data obtained were then analyzed by percentage, means and standard deviation

Findings of the study were as follows :

1. The context evaluation showed that curriculum objectives, structure and subject matter, as a whole, were rated at highly appropriate

2. The input evaluation showed that instructor's readiness, students, teaching aids and buildings and ground, as a whole, were rated at the highly appropriate, when each aspect was considered, it was found that instructor's readiness, according to the opinions of instructors was the highest appropriate.

3. The process evaluation showed that instruction, teaching aids, co-curriculum activities and evaluation, as a whole, were rated at high and highest appropriate, when each aspect was considered, it was found that instruction, was rated at the highest level of appropriation.

4. The product evaluation showed that characteristics of students as a whole, were rated at highly appropriate.

5. The evaluation of characteristics of graduates by administrators and their employers showed that the graduates, as a whole, were rated at highly appropriate.

Keywords : Evaluation/ Curriculum

บทนำ

การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพที่ดีต่อชีวิตและสังคม ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอันสืบเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฉะนั้นการพัฒนาการศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม (จีระ หงส์ลดารมภ์, 2532, หน้า 1) ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษา จะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพ ในมาตรา 47

ถึง 51 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับให้มีการประเมินผลการจัดการศึกษา และให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา และจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในการจะทำให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายที่กำหนด ควรต้องให้ความสำคัญกับการกำหนด นโยบายลงสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพทั้งครูและผู้เรียน รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้เข้าใจกระบวนการของหลักสูตร การนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ การประเมินผลการใช้หลักสูตร เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อนำมา

ตัดสินคุณค่าหรือคุณภาพของหลักสูตรนั้น การประเมินผลหลักสูตรจึงเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ทราบว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่ได้ผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้เพียงใด มีปัญหา หรืออุปสรรคใดบ้างจะได้แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาต่อไป (ธารง บัวศรี, 2532, หน้า 9 และใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539, หน้า 10) การใช้หลักสูตรเป็นวิธีดำเนินการในการนำสิ่งที่กำหนดไว้ในเอกสารหลักสูตรไปจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งกระบวนการที่สำคัญคือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ และการสอนของครู (สุมิตร คุณานุกร, 2548, หน้า 7-8)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2533 และจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2534 ซึ่งยกฐานะมาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน ทั้งนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีประวัติความเป็นมาเริ่มตั้งแต่กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ณ ซอยประสานมิตร อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร เมื่อปีพ.ศ. 2492 จากนั้นได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ในปีพ.ศ. 2497 ต่อมาได้ขยายวิทยาเขตออกไปอีก 2 แห่ง คือ วิทยาเขตปทุมวัน และวิทยาเขตบางแสน ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2498 นับเป็นจุดเริ่มต้นของคณะศึกษาศาสตร์และวิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสนได้รับการพัฒนามาเป็นระยะจนกระทั่งในปี พ.ศ. 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสนได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517 ส่งผลให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสนเปลี่ยนฐานะเป็น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน และปี พ.ศ. 2533 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2533 ขึ้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน จึงได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา และได้ประกาศจัดตั้งคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาขึ้น เพื่อ

ดำเนินการผลิตบัณฑิตสายศึกษาศาสตร์ และที่เกี่ยวข้องจนถึงปัจจุบัน (แผนยุทธศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 - 2558) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีการจัดการศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ตลอดจนเป็นแหล่งรวมขององค์ความรู้ด้านศึกษาศาสตร์ มีคณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาสูงมาก เพราะมีการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการวิจัย รวมถึงการใช้การวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้ ทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก อีกทั้งคณะมีนโยบายสนับสนุนการวิจัยตามวิสัยทัศน์ที่มุ่งสู่การเป็นคณะ และมหาวิทยาลัยวิจัย ซึ่งการวิจัยนั้นเป็นภารกิจสำคัญที่อาจารย์จะต้องทุ่มเทการสอนมากขึ้น และแม้ว่าปัจจุบันอาจารย์มีโอกาสดำเนินการวิจัย หรือขอรับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากทั้งแหล่งทุนภายใน และภายนอกมากกว่าในอดีต แต่การผลิตงานวิจัยของอาจารย์มีไม่มากพอจึงจำเป็นต้องเร่งผลักดันการวิจัย และนวัตกรรมให้มากขึ้น ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีหน้าที่ผลิตบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ ทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก โดยสิ่งสำคัญการผลิตบัณฑิตคือ “หลักสูตร” เนื่องด้วยหลักสูตรนั้นถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างคุณลักษณะของผู้เรียน ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา เนื่องจากหลักสูตรเป็นแนวทางหรือเป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นการดำเนินการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร จึงจำเป็นที่จะต้องกระทำอย่างระมัดระวัง เพราะการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจทางเลือกที่เหมาะสมจนเป็นระบบขั้นตอนที่สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียนได้สมบูรณ์ (วิชัย ดิสสระ, 2542, หน้า 31) และการประเมินหลักสูตรจึงเป็นระบบที่สำคัญระบบหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนานวัตกรรมให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งการประเมินดังกล่าวจะทำให้ทราบถึงคุณค่าและสภาพที่เป็นจริงของหลักสูตร เพื่อนำผลที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งการประเมิน

หลักสูตรนั้นต้องการมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

จากรายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2533) พบว่าคุณภาพแรงงานไทยยังมีช่องว่างระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ กับความหวังของสถานประกอบการ ซึ่งจะเพิ่มขีดความสามารถนั้น ๆ ได้ จำเป็นต้องมีการจัดการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความสามารถให้กับแรงงานในสถานประกอบการ นอกจากนั้นการฝึกอบรมเฉพาะทางในประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากขาดบุคลากรและหน่วยงานส่งเสริมสนับสนุน (รายงานสัมมนา “คุณภาพแรงงานไทย”, 2551) ซึ่งต้องอาศัยสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องในการสร้างสรรคบุคลากรทางการฝึกอบรมทางเทคนิคที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาแรงงานไทยให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ การการศึกษาในระดับอาชีวศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเพราะเป็นการผลิตกำลังคนที่ส่งผลต่อภาคการผลิตโดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมที่ยังขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้เฉพาะทางในการถ่ายทอดความรู้และการจัดการฝึกอบรมด้านเทคนิค ดังนั้นการเปิดสอนหลักสูตรการศึกษาระดับอาชีวศึกษา เทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา จึงเป็นการแก้ปัญหาการขาดแคลนดังกล่าวโดยตรง เพราะจะทำให้การผลิตกำลังคนในระดับอาชีวศึกษามีประสิทธิภาพทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

เนื่องด้วยประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี(ต่อเนื่อง) ของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2533 โดยให้สถาบันอุดมศึกษา รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เข้าศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี (4 ปี) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 เป็นต้นไป และใช้ระบบการเทียบโอนผลการเรียนผู้เข้าศึกษาการจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรีและเนื่องจากหลักสูตรนี้ได้เริ่ม

ใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 โดยตลอดระยะเวลาการใช้หลักสูตรคณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้มีการดำเนินงานพัฒนาและปรับปรุงอยู่เสมอทุก 5 ปี ซึ่งปัจจุบันได้ครบรอบของการปรับปรุงหลักสูตรแล้ว จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรอีกครั้งหนึ่ง พร้อมกับเป็นการปรับปรุงให้หลักสูตรอยู่ในรูปแบบตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

ดังนั้นผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญและเป็นผู้สอนในหลักสูตรสาขาวิชานี้ จึงสนใจประเมินผลหลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินตามแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการและผลผลิตของหลักสูตร และใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีทั้งระบบ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ ให้มีความครอบคลุมของหลักสูตร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (input) ด้านกระบวนการ (process) และด้านผลผลิต (product)

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน นิสิตปัจจุบัน บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาหน่วยงานที่ผู้สำเร็จการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2555-2558

2. ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการประเมินโดยยึดตามแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) ซึ่งประกอบด้วย การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (input) ด้านกระบวนการ (process) และด้านผลผลิต (product)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ สาขาวิชาที่ศึกษา, บริบท, ปัจจัยเบื้องต้น, กระบวนการ และผลผลิต

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นในหลักสูตร 4 ด้าน ประกอบด้วย

3.2.1 ด้านบริบท ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาหลักสูตร

3.2.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ผู้สอน อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำรา และสถานที่เรียน

3.2.3 ด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

3.2.4 ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของนิสิต

4. การวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการประเมินโดยการใช่แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความเหมาะสม โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับหลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา

เกณฑ์ในการให้คะแนนในตอนี่ 2 โดยใช้วิธีของ Likert Scale ซึ่งในแต่ละประเด็นที่สอบถามความพึงพอใจจะมี 5 ระดับ โดยให้เลือกตอบเพียงระดับเดียวด้วยการทำเครื่องหมาย ü ลงในช่องน้ำหนักรของตาราง ประเด็นความคิดเห็น และกำหนดน้ำหนักคำตอบแต่ละข้อมีค่าคะแนนความคิดเห็น (ยุทธ ไกยวรรณ, 2545, หน้า 141-142)

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดในประเด็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ศึกษา ได้แก่

1.1 อาจารย์ผู้สอน สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา จำนวน 6 คน

1.2 นิสิตปัจจุบัน สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา ระหว่างปีการศึกษา 2557 – 2558 จำนวน 67 คน

1.3 บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา ระหว่างปีการศึกษา 2555 – 2556 จำนวน 94 คน

1.4 ผู้บังคับบัญชาหน่วยงานของผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติใน ระหว่างปีการศึกษา 2555 – 2556 จำนวน 32 คน

2. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจากจำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan แห่งมหาวิทยาลัย Texas (1970 : 608 – 609) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 อาจารย์ผู้สอน สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา จำนวน 6 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 6 คน

2.2 นิสิตปัจจุบัน สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา ระหว่างปีการศึกษา 2557 – 2558 จำนวน 56 คน มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 52 คน

2.3 บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา ระหว่างปีการศึกษา 2555 – 2556 จำนวน 76 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 69 คน

2.4 ผู้บังคับบัญชาหน่วยงานของผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติใน ระหว่างปีการศึกษา 2555 – 2556 จำนวน 28 คน มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 28 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำ

ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. สำรวจรายชื่อ ที่อยู่ปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. จัดเตรียมแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
3. จัดส่งแบบสอบถาม และกำหนดให้ผู้ตอบส่งกลับคืน
4. ตรวจสอบจำนวนแบบสอบถาม และพิจารณาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามประมวลผลข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

6. สรุปผล เขียนรายงานผลการวิจัยและจัดทำเล่มสมบูรณ์

การจัดกระทำข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
2. นำผลการคำนวณมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาตามรูปแบบการประเมินการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน คัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ตามเกณฑ์ นำมาวิเคราะห์ข้อมูล
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายปิดด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. สำหรับแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยนำมาจัดกลุ่มคำถาม แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. อาจารย์ผู้สอนเป็นเพศชายทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่อายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 66.60 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำการสอน 16 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 50.00

2. ผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 88.40 และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 49.30

3. นิสิต ส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 84.60 เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2557 คิดเป็นร้อยละ 53.85 และส่วนใหญ่เรียนกลุ่มวิชาเทคโนโลยีการผลิต คิดเป็นร้อยละ 51.92

4. ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง ส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 82.10 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.30 และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพบริษัท, ห้าง, ร้าน คิดเป็นร้อยละ 78.60

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา นิสิต และผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบทของหลักสูตร ประกอบด้วยประเด็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และนิสิต โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว ความคิดเห็นของอาจารย์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.67$) จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.67$) และเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาอยู่ใน

ระดับมากทุกข้อคำถาม สำหรับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาและนิสิตเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว ทุกข้อคำถามมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร ประกอบด้วยประเด็นความพร้อมของอาจารย์ ความพร้อมของนิสิต ความพร้อมของสื่อการเรียนการสอน และความพร้อมของอาคารสถานที่ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษาและนิสิต ประเด็นความพร้อมของอาจารย์ ตามความคิดเห็นของอาจารย์โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ อาจารย์มีการเตรียมการสอนและเตรียมสื่ออุปกรณ์ไว้ล่วงหน้า ($\bar{X} = 4.67$) อาจารย์มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.83$) อาจารย์ทำการสอนครบถ้วนตามรายละเอียดรายวิชา ($\bar{X} = 4.67$) และอาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และอธิบายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.83$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ จำนวนอาจารย์เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.83$) สำหรับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาและนิสิต โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว ทุกข้อคำถามมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในประเด็นความพร้อมของนิสิต ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และนิสิต โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว ทุกข้อคำถามมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สำหรับประเด็นความพร้อมของสื่อการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และนิสิต โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว ส่วนใหญ่ข้อคำถามมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีข้อคำถามเพียง 1 ข้อคำถามตามความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ อุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.45$)

ส่วนประเด็นความพร้อมของอาคารสถานที่ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา

และนิสิต โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว ทุกข้อคำถามมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตร ประกอบด้วยประเด็นการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการวัดผลและประเมินผลรายวิชา ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และนิสิต ประเด็นการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนต้องมีความถนัด ความชำนาญ และตรงตามสาขาวิชาที่สอน ($\bar{X} = 4.67$) อาจารย์ผู้สอนเลือกใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับนิสิตและเนื้อหาวิชาที่สอน ($\bar{X} = 4.83$) อาจารย์ผู้สอนมีความตั้งใจและเข้าสอนตรงเวลา ($\bar{X} = 4.83$) อาจารย์ผู้สอนบอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้และขอบข่ายเนื้อหาวิชาก่อนสอน ($\bar{X} = 4.83$) และการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้นิสิตนำความรู้ทักษะไปประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนจัดทำแผนการสอนรายวิชาที่สอน ($\bar{X} = 4.50$) สำหรับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาและนิสิต โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วทุกข้อคำถามมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

สำหรับประเด็นสื่อการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และนิสิต โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว ทุกข้อคำถามมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ส่วนประเด็นการวัดผลและประเมินผลรายวิชา ตามความคิดเห็นของอาจารย์ โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การวัดผลการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาที่มีความเที่ยงตรงและตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การสอบวัดผลแต่ละรายวิชาที่มีความสอดคล้อง

กับเนื้อหาวิชาเรียน ($\bar{X} = 4.50$) และวิธีการวัดผลและประเมินผลมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.33$) สำหรับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาและนิสิต โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว ทุกข้อคำถามมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตร ประกอบด้วยคุณลักษณะของนิสิต ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และนิสิต โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว ความคิดเห็นของอาจารย์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การศึกษาหลักสูตรนี้ส่งผลให้นิสิตสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปวิเคราะห์และตัดสินใจในงานที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.83$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การศึกษาหลักสูตรนี้ทำให้นิสิตมีความพึงพอใจ ($\bar{X} = 4.33$) การศึกษาหลักสูตรนี้ ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ($\bar{X} = 4.33$) และเนื้อหาวิชาในหลักสูตรสามารถให้ความรู้ตรงกับความต้องการของนิสิต ($\bar{X} = 4.50$) สำหรับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาและนิสิต โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว ทุกข้อคำถามมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ส่วนผลการประเมินคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว ทุกข้อคำถามมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการแก้ปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล ($\bar{X} = 4.29$) มีความสามารถประยุกต์ความรู้ ทักษะจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติได้ ($\bar{X} = 4.29$) มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และผู้อื่น ($\bar{X} = 4.18$) มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.18$) มีความรอบรู้ ความเข้าใจในงานที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.07$) มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.02$) เป็นต้น

อภิปรายผล

การประเมินผลหลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ด้านบริบทของหลักสูตร ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร และความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาและนิสิต ทุกข้อคำถามมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จากการศึกษาพบว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษาและนิสิต โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อความคิดเห็นของอาจารย์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 3 ข้อคำถาม และความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาและนิสิต ทุกข้อคำถามมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากหัวหน้าภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม และคณะกรรมการประจำหลักสูตรได้พิจารณาจัดทำหลักสูตรให้มีเนื้อหาวิชาที่กำหนดในหลักสูตร ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา ทำให้นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เพียงพอที่จะปฏิบัติงานได้ และกำหนดเนื้อหาวิชาในหลักสูตรที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานหลักการทางด้านการศึกษา ทำให้นิสิตสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ ไปปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณิ กาญจนวงศ์ (2552) ได้ศึกษาการประเมินผลหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตและหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการลงทุน และการจัดการความเสี่ยงทางการเงิน คณะบริหารธุรกิจ พ.ศ.2552 วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรและศึกษาแนวทางการดำเนินงานของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพรรณนา จากการศึกษาพบว่า ด้านเนื้อหาของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย

สมัยและเหมาะสมมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาวรรณ พุทธสงกรานต์ (2540, หน้า 119) พบว่า เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณิ มงคลรุ่งเรือง (2540) ได้ทำการประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต พ.ศ. 2533 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ ผลการวิจัยพบว่า การประเมินด้านบริบทเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้าง และเนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร ประกอบด้วยความพร้อมของอาจารย์ ความพร้อมของนิสิต ความพร้อมของสื่อการเรียนการสอน และความพร้อมของอาคารสถานที่ จากการศึกษาค้นคว้า ความพร้อมของอาจารย์ ความพร้อมของนิสิต ความพร้อมของสื่อการเรียนการสอน และความพร้อมของอาคารสถานที่ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และนิสิต ประเด็นความพร้อมของอาจารย์ตามความคิดเห็นของอาจารย์ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาและนิสิต โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนประเด็นความพร้อมของนิสิต ความพร้อมของสื่อการเรียนการสอน และความพร้อมของอาคารสถานที่ ความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษาและนิสิต โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารของ คณะศึกษาศาสตร์และภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนา สังคมส่งเสริมให้คณะศึกษาศาสตร์ มีสภาพแวดล้อม บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และมีวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนประจำห้องเรียนอย่างเพียงพอ เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของนิสิตอย่างเต็มศักยภาพ และอาจารย์ได้ทุ่มเทปฏิบัติงานสอนอย่างเต็มความสามารถ มีการเตรียมการสอน เตรียมสื่อการเรียน ตลอดจนมีคู่มือ ตำราเรียนสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา จึงส่งผลให้ผลการประเมินหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรางค์ รูปบุษชากร (2537) ผลการวิจัยพบว่า การสอนให้ได้ผลดีนั้นผู้สอนต้องทุ่มเท

ทั้งจิตใจและร่างกาย เลือกสรรวิธีสอนที่ดีเหมาะสมตาม เนื้อหาวิชา เน้นการฝึกปฏิบัติให้มาก รวมทั้งการใช้สื่อ และอุปกรณ์การสอน เพื่อช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น สำหรับความพร้อมของนักเรียน มีความตั้งใจต่อการศึกษาใฝ่หาความรู้ ทำให้เกิดทักษะในวิชาชีพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชญาวัลย์ รุณเลิศ (2552) ได้ศึกษาการประเมินผลหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป ของวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก โดยให้ทฤษฎีแบบจำลองการประเมินแบบ ชิปปี้ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สอน ผู้เรียน ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชา เกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาวิชาการศึกษาทั่วไปของวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก แบบสอบถาม และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ ข้อมูลใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าด้านปัจจัยเบื้องต้นประกอบด้วยความพร้อมของหลักสูตรในด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมของหลักสูตรในด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และความเหมาะสมของสื่อการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านกระบวนการของหลักสูตร ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน สื่อการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการวัดผลและประเมินผลรายวิชา

จากการศึกษาค้นคว้าการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการวัดผล และประเมินผลรายวิชา ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และนิสิตประเด็นการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของอาจารย์ โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อความคิดเห็นของอาจารย์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 5 ข้อคำถาม สำหรับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา และนิสิตโดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ส่วนประเด็นสื่อการสอนและ กิจกรรมเสริมหลักสูตรและการวัดผลและประเมินผล รายวิชา ความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา

และนิสิตโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ และภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคมมีนโยบายให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำแผนการสอนรายวิชา งานวิจัย ตั้งใจสอนและเข้าสอนตรงเวลา สนับสนุนการใช้สื่อการสอนและส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทำให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิต และการวัดผลและประเมินผลรายวิชาให้อาจารย์มีการประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง สอดคล้องกับมาตรฐานและเนื้อหาวิชาที่เรียนตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร จึงส่งผลให้ผลการประเมินหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชัย ตั้งศุภพรชัย (2546) ได้ศึกษาการประเมินผลหลักสูตรบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจมหาวิทาลัยเทคโนโลยีมหานคร พ.ศ.2539 วัดดูประสงค์ศึกษาและประเมินผลหลักสูตรใน 4 ด้าน คือ ประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิตรูปแบบการประเมินผลประยุกต์การใช้รูปแบบการประเมินผลแบบจำลอง ชิปปี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ คำสัมประสิทธิ์แอลฟา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการประเมินกระบวนการส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และมีข้อเสนอให้ควรมีการพัฒนาด้านกิจกรรมนักศึกษามากกว่านี้ และสอดคล้องกับ วิชัย ดิสสระ (2535, หน้า 103) กล่าวว่าสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนคือช่วยให้บทเรียนน่าสนใจ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ช่วยทุ่นเวลาในการสอนของครู ช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์ต่างๆ ของผู้เรียน เป็นต้น และสอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537, หน้า 26) กล่าวว่า การประเมินผลการสอน เป็นกระบวนการที่แสวงหาวิธีการเรียนการสอนเพื่อไปเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนให้ปรากฏทั้งด้านความรู้ทักษะความชำนาญตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และการประเมินผลทั้งหลายควรมีการกำหนด

เกณฑ์ให้ชัดเจนว่าจะประเมินอะไร ต้องการให้ได้สิ่งใดจากการประเมิน

4. ด้านผลผลิตของหลักสูตร

จากการศึกษาพบว่าด้านผลผลิตของหลักสูตรประกอบด้วยคุณลักษณะของนิสิตตามความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และนิสิต โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วความคิดเห็นของอาจารย์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อคำถาม และความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา และนิสิต ทุกข้อคำถามมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากภาควิชาการอาชีวศึกษา และพัฒนาสังคม และคณะกรรมการประจำหลักสูตรได้กำหนดหลักสูตรที่มีเนื้อหาทางวิชาชีพที่ครอบคลุม และอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และตั้งใจทุ่มเทปฏิบัติงานสอนอย่างเต็มความสามารถ ทำให้นิสิตได้รับความรู้ ทักษะประสบการณ์นำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ผลการประเมินหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ ตรีณา (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการประกันภัยและการบริหารความเสี่ยง พ.ศ.2552 โดยใช้ทฤษฎีแบบจำลองการประเมินแบบชิปปี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการประกันภัยและการบริหารความเสี่ยง พ.ศ. 2552 ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลผลิตของหลักสูตรในภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณี มงคลรุ่งเรือง (2540, หน้า 100-106) ได้ทำการประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2533 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ผลการวิจัยการประเมินด้านผลผลิตพบว่า ผลสัมฤทธิ์เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการปฏิบัติ

งานทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ วุฒิกวาระการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ส่วนในด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างต่อผู้สำเร็จการศึกษา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการประจำหลักสูตรได้จัดทำโครงสร้าง เนื้อหาหลักสูตรได้ถูกต้อง ครบถ้วน มีประสิทธิภาพและนโยบายของคณะศึกษาศาสตร์และภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม ได้เน้นถึงความพร้อมของอาจารย์ สื่อการสอนและอาคารสถานที่ อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ทางวิชาชีพ จึงทำให้นิสิตได้รับความรู้ มีความพร้อมในการปฏิบัติงานทั้งด้านวิชาชีพ และคุณธรรมจริยธรรม จึงเป็นที่พอใจของผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง ส่งผลให้ผลการประเมินมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2548, หน้า 67) ได้ศึกษาการศึกษาความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการในเขตชายฝั่งทะเลตะวันออก วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการกำลังคนและคุณลักษณะการทำงานของกำลังคนตามความต้องการของสถานประกอบการ ศึกษาแนวโน้มความต้องการกำลังคนที่สถานประกอบการต้องการในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระดับประกาศนียบัตรเทคโนโลยีชั้นสูง (ปทส.) และระดับปริญญาตรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าสถานประกอบการต้องการคุณลักษณะของกำลังคนที่ไม่ทุจริตต่อหน้าที่เพื่อตนเองหรือผู้อื่นอันดับแรกและรองลงมาคือให้ความสำคัญของเวลาในการปฏิบัติงาน ตั้งใจทำงานในหน้าที่สามารถแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นอย่าง สุขุม เสนอความคิดและเหตุผลมีประโยชน์ต่องาน มีทักษะในสาขาวิชาที่เรียนและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อากาศ บุญสม (2536, หน้า 95) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชา

เลขานุการของสถาบันเทคโนโลยี พ.ศ.2530 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา แต่ก็มี ความคาดหวังที่ต้องการจะได้ผู้สำเร็จการศึกษามีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับ ปรีชา สัมฤทธิ์ผล (2548, หน้า 128) พบว่าผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาเล็งเห็นถึงความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษามีประสิทธิภาพ ผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจใน ลักษณะงาน เพราะได้ทำงานหรือศึกษาต่อตรงตามสาขา ที่ได้เรียนมาส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยการประเมินผลหลักสูตร มีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างโดยสรุปดังนี้

1. เพิ่มเติมเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมเพื่อปลูกฝังให้นิสิตมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม
2. เพิ่มรายวิชาเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อนิสิตตลอดจนสนองความต้องการของตลาดแรงงาน
3. เพิ่มเติมเนื้อหาที่ให้นิสิตมีความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ
4. เพิ่มเติมรายวิชาการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ทำให้สามารถนำไปปฏิบัติในงานอุตสาหกรรมได้
5. เพิ่มเติมกิจกรรมการศึกษาดูงานในสถานประกอบการ
6. จัดให้มีการฝึกงานในหน่วยงานอื่น
7. เพิ่มเติมรายวิชาที่สำคัญและครอบคลุมทางด้านวิชาชีพมากขึ้น
8. เพิ่มเติมรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวางแผนหรือการวิเคราะห์
9. ควรมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ชัดเจนในการวัด และประเมินผลภาคปฏิบัติ
10. ควรเชิญวิทยากร ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้านมาบรรยายและสาธิต

เอกสารอ้างอิง

- ชญาวัลย์ รุณเลิศ. (2552). การประเมินผลหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปของวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและการพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ ๑ : ธนรัชการพิมพ์.
- นิภาวรรณ พุทธสงกรานต์. (2540). การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ พุทธศักราช 2532 มหาวิทยาลัยศรีปทุม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ ๑ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ ๑ : สุวีริยาสาส์น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2548). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ ๑ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2545). พื้นฐานการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ ๑ : สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ กาญจนวงศ์. (2552). การประเมินผลหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) และหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการลงทุนและการจัดการความเสี่ยงทางการเงิน (หลักสูตรนานาชาติ). กรุงเทพฯ ๑ : คณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2545). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ ๑ : สุวีริยาสาส์น.
- รุจิรี ภู่อาระ. (2551). การพัฒนาหลักสูตรตามแนวปฏิรูปการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ ๑ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2545). หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ๑: นรสิงห์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2548). การศึกษาความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการ ในเขตชายฝั่งทะเลตะวันออก.
- สุภาพร ตรีนภา. (2552). การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการประกันภัยและการบริหารความเสี่ยง พุทธศักราช 2552. กรุงเทพฯ ๑ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุมิตร คุณานุกร. (2544). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ๑: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สุวรรณิ มงคลรุ่งเรือง. (2540). การประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต พุทธศักราช 2533. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อนุชัย ตั้งสุภพรัชย์. (2546). การประเมินผลหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร พุทธศักราช 2539.
- อุทุมพร ทองอุไร. (2544). การประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ ๑ : ปรึกษาการพิมพ์.
- อุไร อภิชาติบันลือ และคณะ. (2548). การประเมินผลหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา. กรุงเทพฯ ๑ : ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.